

N:o 31.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 Maj 1870.
— — — — Andra Kammaren den 9 Maj 1870.

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående statsbidrag till vägars anläggning, bro- och hamnbyggnader samt kanaler äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Utflåtande N:o 36 och Memorial N:o 53).

S. A. K.

Riksdagen, som till behandling förehafte de genom dels Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, dels enskilda motioner väckta frågor om statsbidrags beviljande för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanalanläggningar samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, får härmed i underdånighet anmäla följande i anledning deraf fattade beslut:

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. För anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar har Eders Kongl. Maj:t uti sin nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att Riksdagen måtte fortfarande till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisa enahanda belopp, eller 150,000 R:dr, som under flera föregående riksdagar för hvarje år beviljats.

Då de statsunderstöd, som af ifrågavarande medel beviljas, vanligen uppgå till $\frac{2}{3}$ delar af den beräknade kostnaden, har inom Riksdagen fråga blifvit väckt, om icke, sedan menigheterna numera i allmänhet klart inse och fullt uppskatta värdet af förbättrade kommunikationsanstalter, det skulle befinnas lämpligt, att vid

det ifrågavarande anslagets beviljande fästades det vilkor, att understöd af dessa medel icke i något fall finge öfverstiga hälften af den kostnad, som för arbetets utförande enligt fastställd plan blifvit beräknad. Ehuru det icke kan förnekas, att anslagssumman härigenom blefve tillräcklig för långt flera arbetsföretag och att understödet, äfven om det inskränktes till hälften af den för hvarje arbete beräknade kostnad, måhända i de flesta fall blefve tillräckligt för att förmå vederbörande menigheter att utföra nödiga vägförbättringar, har dock Riksdagen tvekat att såsom bestämdt vilkor vid anslagets beviljande föreslå en sådan inskränkning, enär det ansetts lämpligast att, hädanefter som hittills, åt Eders Kongl. Maj:t öfverlemnas att, efter pröfning af de i hvarje särskildt fall förekommande omständigheter och förhållanden, bestämma understödets belopp.

Under förhoppning att Eders Kongl. Maj:t behagar i hvarje särskildt fall tillse, att icke större statsbidrag beviljas, än behovet för arbetsföretagets ävägabringande oundgängligen påkallar, har Riksdagen alltså beslutat att, för anläggning af nya samt förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1871 på Riksgälds-kontoret anvisa ett anslag af Etthundra-femtiotusen Riksdaler.

2:o. Vid 1865—1866 års riksdag beviljades till väganläggning mellan *Asele* och *Wilhelmina kyrkoby* i *Westerbottens* län ett statsbidrag af 50,000 R:dr, hvaraf 10,000 R:dr anvisades att utgå under år 1867, hvarefter i ytterligare afräkning derå anvisats till lyftning under år 1868 ett belopp af 15,000 R:dr samt under år 1869 ytterligare 20,000 R:dr, eller tillhoppa 45,000 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t nu äskat, att återstoden af anslaget måtte beviljas, att utgå med 5,000 R:dr.

Då ifrågavarande arbete bör vara färdigt till afsyning den 1 nästkommande Oktober, har Riksdagen till utgående från Riksgälds-kontoret under innevarande år anvisat återstoden, Femtusén Riksdaler, af det för berörda väganläggning beviljade anslag.

3:o. Bland de flera föreslagna vägarbeten af det omfång och den beskaffenhet, att den årliga vägbyggnadsfonden är otillräcklig att till deras utförande anvisa bidrag, hvilka vägarbeten finnas omförmälda i Bil. N:o 5 till Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, har Eders Kongl. Maj:t ansett sig nu endast böra förorda understöd för väganläggningen emellan *Lycksele* och *Wilhelmina kyrkoby* i *Westerbottens* län; och har Eders Kongl. Maj:t, med afseende å behovet och nyttan af denna väganläggning, föreslagit Riksdagen att till densammas utförande bevilja statsbidrag till det belopp, Etthundrasextusen sjuhundra Riksdaler, som i jemnt hundratal närmast motsvarar $\frac{2}{3}$:delar af beräknade anläggningskostnaden, samt att af detta belopp för år 1871 måtte anvisas 15,000 R:dr. Denna nådiga framställning har af Riksdagen blifvit bifallen.

4:o. I anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om statsbidrag till åtskilliga väganläggningar inom Kronobergs, Calmar och Jönköpings län, för beredande af arbetsförtjenst åt den till följd af missväxt nödlidande befolkningen i dessa

län, beviljade Riksdagen sistlidet år för omläggning af allmänna landsvägen mellan *Hvetlanda* och *Serarps gästgivaregårdar* inom *Östra härad* af *Jönköpings län*, ett anslag af Fyratiotusen Riksdaler, deraf 15,000 R:dr att utgå under år 1869 och lika belopp år 1870, med föreskrift derjemte att, derest för år 1870 till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisades vanligt anslag för anläggning af nya eller omläggning och förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar, de för samma år till denna jemte tvänne andra vägförbättringar beviljade medel skulle af berörda anslag utgå. Som likväl ej blifvit bestämdt när återstående beloppet, 10,000 R:dr, af ifrågavarande anslag skall få lyftas, har inom Riksdagen framställning blifvit gjord, att, som kommunen, för att under sistlidet år skaffa förtjenst åt så stor arbetsstyrka, som det var möjligt emottaga, genom upplåning anskaffat de för vägomläggningens skyndsamma bedrivande utöfver samma års anslag, 15,000 R:dr, erforderliga medel, under förhoppning att utbekomma återstående anslagsbeloppet så snart arbetet vore färdigt och behörigen afsynadt, återstoden 10,000 R:dr af det för ifrågavarande vägomläggning beviljade anslag måtte varda anvisadt att under innevarande år utbetalas, så snart vägen blifvit af vederbörande embetsmyndighet afsynad och godkänd.

Denna framställning har Riksdagen på det sätt bifallit, att, derest Eders Kongl. Maj:t af den till Eders Kongl. Maj:ts disposition för 1871 ställda fond af 150,000 R:dr till vägars anläggning och förbättring anvisar 10,000 R:dr till fullbordande af *Hvetlanda-Serarpsvägen*, detta belopp redan under innevarande år får från Riksgälds-kontoret utbetalas.

B) Hamn- och brobyggnader.

5:o. Såsom fond för understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder har Eders Kongl. Maj:t i sin nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att för år 1871 måtte å extra stat anvisas enahanda belopp, som tillförene, eller 20,000 R:dr; och har Riksdagen, som delar åsigten om det fortfarande behovet deraf, att medel för ifrågavarande ändamål varda beviljade, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1871 på Riksgälds-kontoret anvisat ett anslag af Tjugutusen Riksdaler.

6:o. Uti högstberörda nådiga Proposition har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit, att för tillökning af vågbrytaren utanför *Wisby hamn*, i enlighet med en af Öfversten O. Modig, Öfverste-löjtnanten F. W. Leijonancker samt Majorerne E. A. Remmer och A. Grafström uppgjord plan, måtte beviljas ett statsanslag af 130,000 R:dr; och att deraf till utgående under år 1871 måtte anvisas Tjugutusen Riksdaler.

I sammanhag härmed har Riksdagen till pröfning förehaft en inom Riksdagen gjord framställning, deruti, på anförda skäl, blifvit föreslaget, att Riksdagen måtte, i enlighet med ofvan omförmälda nådiga förslag, dels anvisa en summa af 130,000 R:dr, antingen på en gång eller fördelad på flera år, för den utanför *Wisby hamn* befintliga vågbrytarens fullbordande genom sammanbindning med land, dels anslå

den summa af 32,000 R:dr, som blifvit beräknad för uppmuddring af bassinen efter vågbrytarens sammanbindning med land.

På grund af de omständigheter och förhållanden, hvilka vid ärendets föredragning inför Eders Kongl. Maj:t blifvit af chefen för Civil-departementet i underdånighet framställda och hvarom Riksdagen tagit kännedom, samt då den ifråga-ställda uppmuddringen af hamnbassinen, enligt Riksdagens åsigt, tillhör densamma underhåll och således bör kommunen åligga, har Riksdagen för tillökning af vågbrytaren utanför Wisby hamn, i enlighet med uppgjord och af Eders Kongl. Maj:t i nåder gillad plan, under förbehåll att Wisby stad förpligtas att till det djup, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, låta uppmuddra och underhålla hamnbassinen, till Eders Kongl. Maj:ts disposition beviljat ett statsanslag af Ett-hundra trettiotusen Riksdaler att utgå under de vilkor, som för tillgodonjutande af dylika statsbidrag vid innevarande riksdag varda bestämda, samt deraf till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1871 anvisat ett belopp af Tjugutusen Riksdaler.

C) Sjösenkningar och andra vattenaftappningsföretag.

7:o. För sådana utdikningar och aftappningar i *Norrbottnens, Westerbottnens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands* län, som hufvudsakligen afse att förminska frostländigheten, har Eders Kongl. Maj:t uti den nädiga Propositionen om Statsverkets tillstånd och behof äskat att för år 1871 ett belopp af Nittio tusen Riksdaler måtte ställas till Eders Kongl. Maj:ts nädiga disposition.

Ehuru Riksdagen ingalunda förbiser, att utdikningsarbetena inom ifrågavarande delar af landet otvifvelaktigt medverka att förekomma missväxt, har dock Riksdagen icke funnit skäl att under nuvarande mindre gynsamma finansiella förhållanden bevilja tillökning i det belopp, hvartill ifrågavarande anslag vid sistförflutna riksdag bestämdes, och har Riksdagen alltså för ofvanberörda ändamål till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1871 på Riksgälds-kontoret anvisat ett belopp af Sextio tusen Riksdaler att såsom anslag utan återbetalningsskyldighet utgå; dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Eders Kongl. Maj:t må ega att, i de fall, der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas; hvarjemte

Riksdagen föreskrifvit, att, för tillgodonjutande af ifrågavarande understöd, skola i öfrigt lända till efterrättelse de villkor och bestämmelser, som innefattas i Riksdagens derom aflåtna underdåniga skrifvelse.

8:o. För att användas till låneunderstöd för *befrämjande af utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar för beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län* har Eders Kongl. Maj:t äskat, att Riksdagen måtte för år 1871 anvisa lika belopp, som vid flera föregående riksdagar blifvit beviljadt, eller 50,000 R:dr; och har Riksdagen för ifrågavarande ändamål till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition för år 1871 på Riksgälds-kontoret anvisat berörda summa, Femtio-tusen Riksdaler, att utgå såsom lån; hvarjemte Riksdagen beslutat, att för erhållande af lån utaf ifrågavarande medel skola lända till efterrättelse de villkor och bestämmelser, hvilka innefattas i Riksdagens ofvanberörda underdåniga skrifvelse.

Till upplysning om sammanlagda beloppet af de, enligt denna skrifvelse, beviljade anslags- och lånesummor, bifogas ett deröfver uppgjordt sammandrag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 9 Maj 1870.

Sammandrag af de utaf Riksdagen beviljede statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer och vattenaftappingsföretag.

	Anslag.		Lån.		Summa anslag.		Summa lån.		Summa anslag och lån.	
	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.
A) Väganläggningar och vägförbättringar:										
Till fond för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	150,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För väganläggning mellan Åsele och Wilhelmina kyrkoby i Westerbottens län, att utgå under år 1870	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För väganläggning mellan Lycksele och Wilhelmina kyrkoby i samma län 106,700 R:dr, att utgå under år 1871 med	15,000	—	—	—	170,000	—	—	—	170,000	—
B) Hamn- och brobyggnader:										
Till fond för understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För tillökning af vågbrytaren utanför Wisby hamn 130,000 R:dr, att utgå under år 1871 med	20,000	—	—	—	40,000	—	—	—	40,000	—
C) Sjösänkningar och andra vattenaftappingsföretag:										
Till fond för myrutedikningar och vattenaftappningar inom de sex nordligaste länen jemte fyra härader af Wermlands län	60,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Till fond för understödjande af utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar i öfriga delar af riket	—	—	50,000	—	60,000	—	50,000	—	110,000	—
Summa R:mt					270,000	—	50,000	—	320,000	—